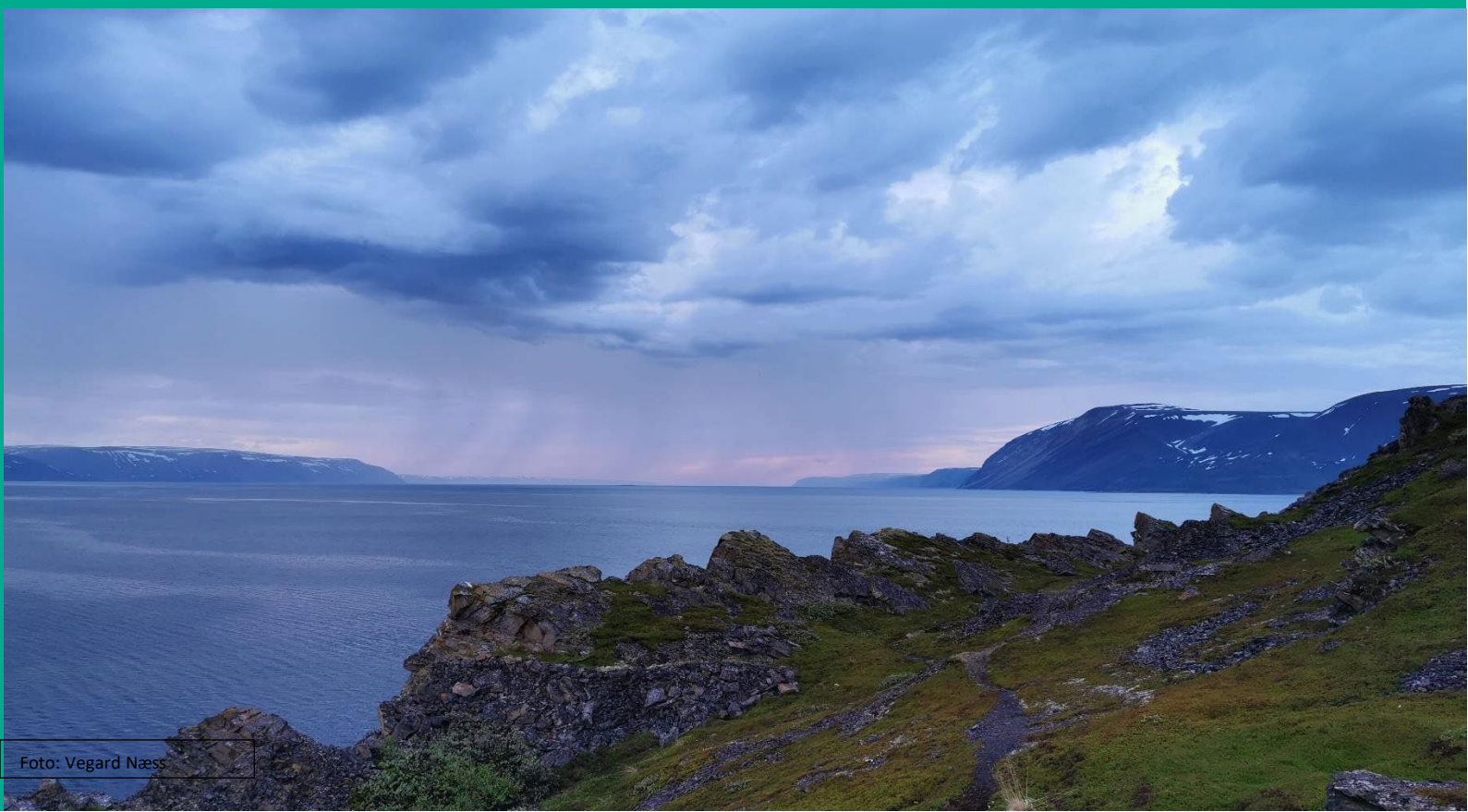

Tana, Neiden og Pasvik
vannregion

Tillsammans för våra vatten

Planeringsprogram för uppdatering av den regionala vattenförvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet 2028–2033

Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde

Finnmark fylkeskommune

Finnmárkkku fylkkagielda

Finmarkun fylkinkomuuni

Remissrespons och kontaktuppgifter

Sista datum för att skicka respons är den 30 juni 2025.

Responsen ska skickas till postmottak@ffk.no och märkas "høringsinnspill til planprogram for Tana, Neiden og Pasvik vannregion 2028–2033". Remissdokumenten och annan information om arbetet finns på de regionala sidorna [i databasen Vannportalen](#).

Om du har frågor kan du kontakta din vattenrådgivare: mikkel.kvernstuen@ffk.no

Pärbild: utsikt över Tanafjorden i Tana kommun. Foto: Mikkel Slaaen Kvernstuen.

Förord

I detta samrådsdokument presenteras ett förslag till planeringsprogram (arbetsprogram och färdplan) och ett program för konsekvensbedömning av uppdateringen av den regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram. Dokumentet beskriver planeringsprocessen och de utredningar som vi föreslår att ska genomföras. I planeringsprogrammet anges såväl förväntningarna på de myndigheter som har rätt och skyldighet att delta som andra intressenters möjligheter att bidra med information och synpunkter.

En stor del av vårt vatten är i gott skick, men det finns också utmaningar. Vi måste kunna använda vatten samtidigt som vi ser till att vattenmiljön och de vattenlevande organismerna tas om hand. Vattens goda miljöstatus utgör grunden för samhällsutvecklingen och livskvaliteten i vår region.

Om du är intresserad av miljöns status i sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten i din region ska du visa intresse för vattenförvaltningen. Din respons på detta samråd är viktig eftersom den hjälper oss att ta fram ett bra planeringsprogram för det framtida arbetet. All respons är viktig!

Contents

Förord	3
Innehåll	4
1 Inledning	5
1.1 Syftet med planen	6
1.2 Bakgrund till planeringsarbetet	6
1.3 Om planeringsarbetet	7
2 Huvudmål och prioriteringar	8
2.1 Vattenmiljön ska förbättras och skyddas mot försämring	8
2.2 Prioritering av åtgärder i planeringsarbetet	8
3 Ämnen som kräver mer uppmärksamhet under planeringsperioden	10
3.1 Klimatförändringarna och klimatanpassningen	10
4 Anvisningar och ramverk för arbetet	12
4.1 Internationellt samarbete och ett gemensamt mål	12
4.2 Förvaltning av avrinningsområdet	12
4.3 Lagar och ramar för arbetet	14
4.4 Nationella anvisningar och förtydliganden	14
4.5 Regionala anvisningar för planeringen i vattenförvaltningsplanen	15
5 Konsekvenser av vattenförvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet	16
5.1 Verknningar för sektorsmyndigheternas verksamhet	16
5.2 Koppling till andra planer och miljömål	16
5.3 Faktorer som bidrar till att målen uppnås	17
6 Vårt vattenförvaltningsområde – planeringsområdet	18
6.1 Kort beskrivning av vattenförvaltningsområdet	18
6.2 Förändringar i vattenförvaltningsområdet sedan den föregående planen	18
6.3 Internationella vattenförvaltningsområden	19
7 Organisation av arbetet i vattenförvaltningsområdet	20
8 Miljökonsekvensbeskrivning: planens inverkan på miljön och samhället	24
9 Planeringsprocessen, framsteg och deltagande	24
9.1 Framsteg och organisering av arbetet	24
9.2 Planen för deltagande	27
10 Bilaga	29

1 Inledning

Den regionala vattenförvaltningsplanens roll är att bidra till det övergripande skyddet och den hållbara användningen av vattenmiljön i enlighet med vattenförordningen. Huvudmålet är god status (ekologisk och kemisk miljöstatus) i alla vatten, jfr 4–7 § i vattenförordningen. Den regionala planen uppdateras nu för planeringsperioden 2028–2033.

Detta planeringsprogram berättar

- vad syftet med planeringsarbetet är
- hur processen mot en uppdaterad plan kommer att genomföras
- vem som deltar i planeringsarbetet
- när du kan delta och uttrycka dina åsikter
- var du hittar mer information

Syftet är att skapa möjligheter att delta i ett tidigt skede samt att producera god information, en aktiv dialog och förutsägbarhet för alla parter.

I remissyttrandena om planeringsprogrammet vill vi framför allt ha svar på följande frågor:

- Framgår det klart och tydligt när och hur de olika myndigheterna ska delta i arbetet? Hur kan denna fråga eventuellt förtydligas?
- Framgår det klart och tydligt när och hur de olika intressentgrupperna ska delta i arbetet? Hur kan denna fråga eventuellt förtydligas?
- Finns det viktiga teman eller utredningar som saknas i planeringsprogrammet?
- Har du viktiga bidrag till programutkastet om konsekvenserna för miljö och samhälle?
- Är det önskvärt att fortsätta med riktlinjerna för den regionala planeringen eller att justera vattenförvaltningsplanen för 2028–2033?
- Har du några förslag till hur arbetet inom vattenförvaltningsområdet ska organiseras?
- Finns det andra faktorer som påverkar måluppfyllelsen men som inte har lyfts fram?

Remissresponsen bör inte hänföra sig till ovanstående frågor.

Ordförklaringar

Ord och uttryck som används i vattenförvaltningsarbetet finns i bilagan och på webbplatsen [Vannportalen](#).

1.1 Syftet med planen

Den regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärder är ett planeringsverktyg för regionen för att säkerställa en övergripande och samordnad förvaltning av vattenmiljön, där alla sektorsmyndigheter (statliga, regionala och kommunala) bidrar till att uppnå målen och främjar en god miljöstatus för alla vatten.

I planen beskrivs vattenmiljöns status och vilka konsekvenser för vattenmiljön som är viktigast. Alla strömmande vatten, sjöar, kustvatten och grundvatten (vattenförekomster) har ett eget miljömål. Miljömålen fastställs i beslutet om den regionala vattenförvaltningsplanen och grundar sig på kapitel 2 i vattenförordningen.

Information om miljömålen, miljöns status och statusen för måluppfyllelsen i enskilda vattenförekomster finns i databasen [Vann-nett](#).

Vattenförekomst

En begränsad och ibland betydande mängd vatten, t.ex. en sjö, älv, å, bäck, grundvatten, reservoar, kanal, fjord eller kustområde, eller en del av dessa.

Miljöns status, verkningarna och miljömålen ska bedömas för varje vattenförekomst.

För varje regional vattenförvaltningsplan utarbetas ett åtgärdsprogram, som är en sammanfattning av alla de åtgärder som myndigheterna har bedömt vara nödvändiga för att uppnå miljömålen (25 § i vattenförordningen). Åtgärdsprogrammet är sektorsövergripande och bygger på ett informationsunderlag som upprättats för de regionala vattenförvaltningsplanerna. Åtgärdsprogrammet ska vara förenligt med de nationella anvisningarna och de statliga planeringsprinciperna. Den behöriga myndigheten ansvarar för att åtgärderna genomförs.

- [Information om åtgärdsprogrammet och åtgärderna i avrinningsområdena](#)

1.2 Bakgrund till planeringsarbetet

Arbetet enligt vattenförordningen är ett fortlöpande, ekosystembaserat förvaltningssystem. Planeringsarbetet är ett krav enligt vattenförordningen och vattenförvaltningsplanerna med tillhörande åtgärdsprogram ska uppdateras vart sjätte år (figur 1). Statusen uppdateras i samband med att planerna förnyas – vad som har uppnåtts under den föregående planeringsperioden, följt av nödvändiga korrigeringar för den aktuella planeringsperioden för att uppnå de fastställda miljömålen.

Uppdateringen av informationsunderlaget (övervakning med tillhörande kartläggning av problem, uppdatering av Vann-nett) och genomförandet av åtgärderna pågår.

Figur 1: Planeringsarbetet enligt vattenförordningen är ett fortlöpande förvaltningssystem. Vattenförvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen ska uppdateras vart sjätte år.

Käännös: Tid for planen

Gällande planer

Den gällande regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram godkändes 2021–2022 och den gäller fram till utgången av 2027. Planen uppdateras och preciseras för närvarande.

Planeringsdokumenten för planeringsperioden 2022–2027 finns här: Plandokumenter: [Regionale vannförvaltningsplaner](#)

Utvärdering av planeringsperioden 2016–2021

En utvärdering görs efter varje planeringsperiod. Utvärderingarna möjliggör ett systematiskt och målinriktat arbete för att förbättra och utveckla vattenvårdsarbetet under varje planeringsperiod.

Utvärderingen visar att arbetet enligt vattenförordningen hjälper oss att närma oss de relevanta delmålen i mål 6 av FN:s mål för hållbar utveckling och miljömålen i vattenförordningen. Här kan du läsa mer om utvärderingarna och rekommendationerna för förbättringar för planeringsperioden 2016–2021: .

[Evaluering og forbedring av vannforvaltningen – Vannportalen](#)

1.3 Om planeringsarbetet

Finnmark fylkeskommun har valts till vattenförvaltningsmyndighet i vårt vattenförvaltningsområde. Till myndighetens uppgifter hör att samordna uppdateringen av vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram, leda vattenförvaltningsområdets utskott och samordna sektorsmyndigheternas medverkan. Arbetet bör utföras i nära samarbete med de berörda nationella och regionala myndigheterna samt kommunerna i vattenförvaltningsområdets utskott. För ytterligare information, se kapitel 6.

De berörda myndigheternas medverkan är viktig för att säkerställa att den uppdaterade förvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram är tillräckligt väl underbyggda och att alla aspekter av planens betydelse lyfts fram och beaktas på lämpligt sätt. Detta kräver att de berörda myndigheterna medverka aktivt i alla skeden av planeringsprocessen. Vattenförvaltningsområdet bör ordna tillfällen att medverka genom möten, dialoger och motsvarande medan dokumenten utarbetas. Planen för medverkan beskrivs mer detaljerat i kapitel 9.

Myndigheten ordnar ett tillfälle att medverka för organisationer och allmänheten. De statliga organen och kommunerna har rätt och skyldighet att delta i planeringen när ett ärende gäller deras verksamhetsfält eller deras egna planer och beslut (jfr 8.3 § i markanvändnings- och bygglagen). Läs mer här:

- [Olika myndigheters medverkan i den regionala planeringen \(kapitel 2 i de nationella anvisningarna\)](#)
- [Kommunernas uppgifter och ansvar inom vattenförvaltningen](#)
- [Vattenförvaltningsområdets utskott och ramverket för beslut](#)

Samråd om de viktigaste utmaningarna

Utöver samrådet om planeringsprogrammet ordnas också ett samråd om dokumentet gällande de viktigaste utmaningarna. Dokumentet innehåller en uppdaterad översikt över miljöns status, verkningarna och genomförandet av åtgärderna. Samförstånd om de viktigaste utmaningarna utgör en bra grund för det framtida samarbetet kring förvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet.

2 Huvudmål och prioriteringar

2.1 Vattenmiljön ska förbättras och skyddas mot försämring

Vattenförordningens mål är att säkerställa ett övergripande skydd och en hållbar användning av vattenmiljön. Huvudmålet är att alla vatten ska ha en god status (ekologisk och kemisk), se 4, 6 7 § i vattenförordningen. Vattenförekomster som har genomgått betydande fysiska förändringar till följd av en samhällsnyttig verksamhet, exempelvis i samband med vattenkraftreglering, har egna miljömål som tar hänsyn till den samhällsnyttiga verksamheten, se 5 § i vattenförordningen.

Miljöåtgärder ska vidtas för att skydda och förbättra vattenmiljön. Dessa åtgärder ska

- skydda vattenmiljön genom förebyggande åtgärder i vattenförekomster som för närvarande har god status men som är sårbara för verkningar som kan försämma dem med tiden.
- förbättra eller återställa vattenmiljöer där miljömålen för närvarande inte uppnås.

De förbättringsåtgärder som ska genomföras är indelade i grundläggande åtgärder och kompletterande åtgärder. Enligt lag ska de grundläggande åtgärderna vidtas i vilket fall som helst. De kompletterande åtgärderna vidtas om de grundläggande åtgärderna inte är tillräckliga för att uppnå miljömålen. Med andra ord är det målen i vattenförordningen som utlöser de kompletterande åtgärderna.

I 4 § i vattenförordningen fastställs som ett allmänt miljömål att skydda vattenmiljön mot försämring. I 12 § i vattenförordningen fastställs strikta villkor för undantagstillstånd för nya verksamheter eller nya åtgärder, om de kan leda till att miljömålen inte uppnås eller till en försämring av miljöns status.

"... ytvattnets status ska skyddas mot försämring, förbättras och återställas till en nivå som motsvarar minst god ekologisk och kemisk status" (4 §).

"Målet för grundvattnen är god kemisk och kvantitativ status" (6 §).

I arbetet ska hänsyn tas till de tidsfrister som anges i vattenförordningen. I de vattenförvaltningsplaner som gäller för perioden 2028–2033 ska åtgärderna vara genomförda före utgången av 2030 (25 §) och miljömålen ska vara uppnådda före utgången av 2033 (8 §). Om de naturliga förhållandena så kräver kan måluppfyllelsen skjutas upp (9 §). I särskilda fall där det är omöjligt eller oproportionerligt kostsamt att uppnå miljömålen kan mindre stränga miljömål fastställas (10 §). Även om ett undantag i form av uppskjutande eller mindre stränga miljömål används, ska alla genomförbara åtgärder vidtas för att undvika att vattenförekomsternas status försämmas. Alla undantag ska omprövas när förvaltningsplanerna uppdateras.

2.2 Prioritering av åtgärder i planeringsarbetet

Prioriteringen av åtgärder i planeringsarbetet handlar om fördelningen av åtgärder geografiskt (var ska man börja) och tidsmässigt (vad ska göras under denna planeringsperiod och vad ska skjutas upp till nästa) samt om när vi har uppnått miljömålen eller sört för skyddet. Sektorernas roll är därför viktig när det gäller att prioritera de egna åtgärderna och ta ställning till om målen ska uppnås eller skjutas upp. Att man skjuter upp tidsfristen för att uppnå målen innebär inte att de genomförbara åtgärder kan skjutas upp. En aktiv dialog i planeringsarbetet underlättar samordningen när flera sektorer är inblandade.

Viktiga regler att komma ihåg när arbetet fortskrider:

- Varje sektor ska ta sin del av ansvaret, och prioriteringen handlar inte om att ställa olika sektorer mot varandra.
- De grundläggande åtgärderna ska vidtas först och får inte ställas mot de kompletterande åtgärderna inom den egna eller andra sektorer.
- Åtgärder för att uppfylla kraven i lagstiftningen är "allas" prioriterade uppgift och får inte ersättas av andra uppgifter.
 - Prioritet bör ges till vattenförekomster som har måttlig status eller sämre och/eller där användarintressen är viktiga, såsom hushållsvatten, badstränder, fiskeintressen och motsvarande. Vattenförekomster med viktiga miljövärden ska också prioriteras.
 - Vattenförekomster som har god eller hög status, eller som inte påverkas av viktiga användarintressen, ska ge plats för de ovannämnda.
- Godkända skyddskrav, exempelvis för hushållsvattenkällor, diskuteras inte i planeringsarbetet.
- Om de grundläggande åtgärderna inte är tillräckliga för att uppnå målen ska kompletterande åtgärder identifieras och vidtas. Om gapet mellan den befintliga statusen och miljömålen är stort, är det att föredra att de grundläggande och kompletterande åtgärderna genomförs samtidigt.
- I vattenförekomster som har god eller utmärkt status vidtas grundläggande åtgärder. Kompletterande åtgärder vidtas endast om det är nödvändigt för att skydda vattenförekomsten mot en försämring av statusen.

I det fortsatta planeringsarbetet kommer nationella anvisningarna att tydliggöra det regionala och lokala verksamhetsfältet. Se kapitel 4.4

3 Ämnen som kräver mer uppmärksamhet under planeringsperioden

I vattenförordningen anges tydliga krav på vad som måste göras för att uppdatera vattenförvaltningsplanen och hur de behöriga myndigheterna ska följa planen. I detta kapitel beskrivs ämnen som inte krävs enligt lag, men som vi hoppas att ska prioriteras mera eller som det inte satsas tillräckligt på inom vattenförvaltningsområdet.

Markanvändning och beaktande av vattenmiljön

I en stor del av vattenmiljön i vattenförvaltningsområdet är verkningarna av mänsklig verksamhet få och de uppfyller miljömålen i vattenförordningen. Den enklaste och samhällsekonomiskt mest effektiva åtgärden är att upprätthålla god status. Vattenmiljön ska bedömas i ett tidigt skede av vattenplaneringsprocesserna. Den regionala vattenförvaltningsplanen ska ligga till grund för utarbetandet av de kommunala planerna. Den befintliga vattenförvaltningsplanen innehåller anvisningar för planeringen. De är viktiga verktyg för markanvändningen. Det är nödvändigt att kommunerna ser till att de följs i planeringen av markanvändningen. I den framtida planeringsprocessen bedöms om de regionala anvisningarna för planeringen ska fortsätta att gälla och om de eventuellt behöver preciseras i vattenförvaltningsplanen för 2028–2033.

Ökad fokus på vattenmiljön kommer att vara ett mycket viktigt verktyg för att uppnå målen för vattenförvaltningen.

Informationsunderlag om vattenmiljön

Miljöns status i många vattenförekomster i vattenförvaltningsområdet baseras på representativ övervakning och expertbedömningar. I de vattenförekomster där informationsunderlagets noggrannhet har bedömts är noggrannheten övervägande genomsnittlig eller låg (67 % av fallen). Alla sektorsmyndigheter behöver avsätta mer resurser för att stärka informationsunderlaget genom kartläggningar, provtagningar och syneförrättningar. Det ger en bättre grund för uppföljningen av åtgärderna samt för kostnads- och nyttobedömningarna.

Restaureringsåtgärder

FN har utsett 2021–2030 till årtiondet för restaurering av världens vattenförekomster. Restaurering omfattar åtgärder för att återställa och förbättra förorenade eller störda vattenmiljöer, natur och ekosystem. Det ska göras genom att ägna mer uppmärksamhet åt planering och genomförande av konkreta restaureringsåtgärder. Arbetet ska ses mot bakgrund av den nationella strategin för restaurering av vattendrag. Strategins mål är att återställa minst 15 % av Norges försämrade vattendrag mellan 2021 och 2030, och senast 2030 ska vattendragen återställas snabbare än de försämrats.

Samhällets och användarnas intressen

Vattenmiljön har stor betydelse för ett mycket brett spektrum av samhällsintressen. En god vattenmiljö bidrar bland annat till att främja friluftsliv, kultur, turismutveckling, ekonomisk utveckling, folkhälsa och social trygghet. Det är önskvärt att uppmärksamheten på vattenmiljöns betydelse för samhällets och användarnas intressen i vattenförvaltningsområdet ökar och synliggörs.

Samarbete i gränsöverskridande vattenmiljöer

Det är önskvärt att stärka samarbetet med de finska myndigheterna när det gäller övervakningen av vattenmiljön och genomförandet av vattenmiljöåtgärder i gränsöverskridande avrinningsområden och vattendrag.

3.1 Klimatförändringarna och klimatanpassningen

Klimatförändringarna kommer att påverka vattenmiljön. I Finnmark fylke kommer klimatförändringarna att leda till ett behov av att anpassa sig till kraftigare regn och ökande dagvattenproblem. Mer frekventa och större översvämningar av regnvatten är att vänta. Trots den ökade nederbörden kommer klimatförändringarna också att leda till en större sannolikhet för perioder av torka.

Detta kan leda till att de kända verkningarna blir kraftigare, samtidigt som mer okända verkningar kan uppkomma. Det är viktigt att sektorsmyndigheterna tar klimatförändringarna som utgångspunkt och bedömer hur de kan förändra deras miljökonsekvenser och ansvarsområden inom vattenförvaltningen.

Det nationella målet är att samhället ska vidta omfattande åtgärder för att öka tryggheten i samhället och begränsa de skador som klimatförändringarna orsakar. Det finns risk för att sådana åtgärder kan leda till negativa verkningar för vattenmiljön.

I klimatanpassningsarbetet är det viktigt att betona naturens grundläggande förmåga att minska konsekvenserna av klimatförändringarna. Exempelvis har vattenmiljöer med liten mänsklig verksamhet och med kantvegetation, översvämningsängar och våtmarker i gott skick en naturlig översvämnings- och erosionsdämpande effekt. Fördelen med mer traditionella klimatanpassningsåtgärder är att naturbaserade lösningar också ger ytterligare positiva effekter för den biologiska mångfalden, minskningen av föroreningar, närmiljöerna och folkhälsan. Både de statliga principerna för klimatplaner och klimatanpassningsplaner (2018) och de nationella förväntningarna på regional och kommunal planering (2023) betonar att naturbaserade lösningar ska utvärderas som klimatanpassningsåtgärder. Om andra lösningar väljs ska skälen till att utesluta naturbaserade lösningar motiveras.

4 Anvisningar och ramverk för arbetet

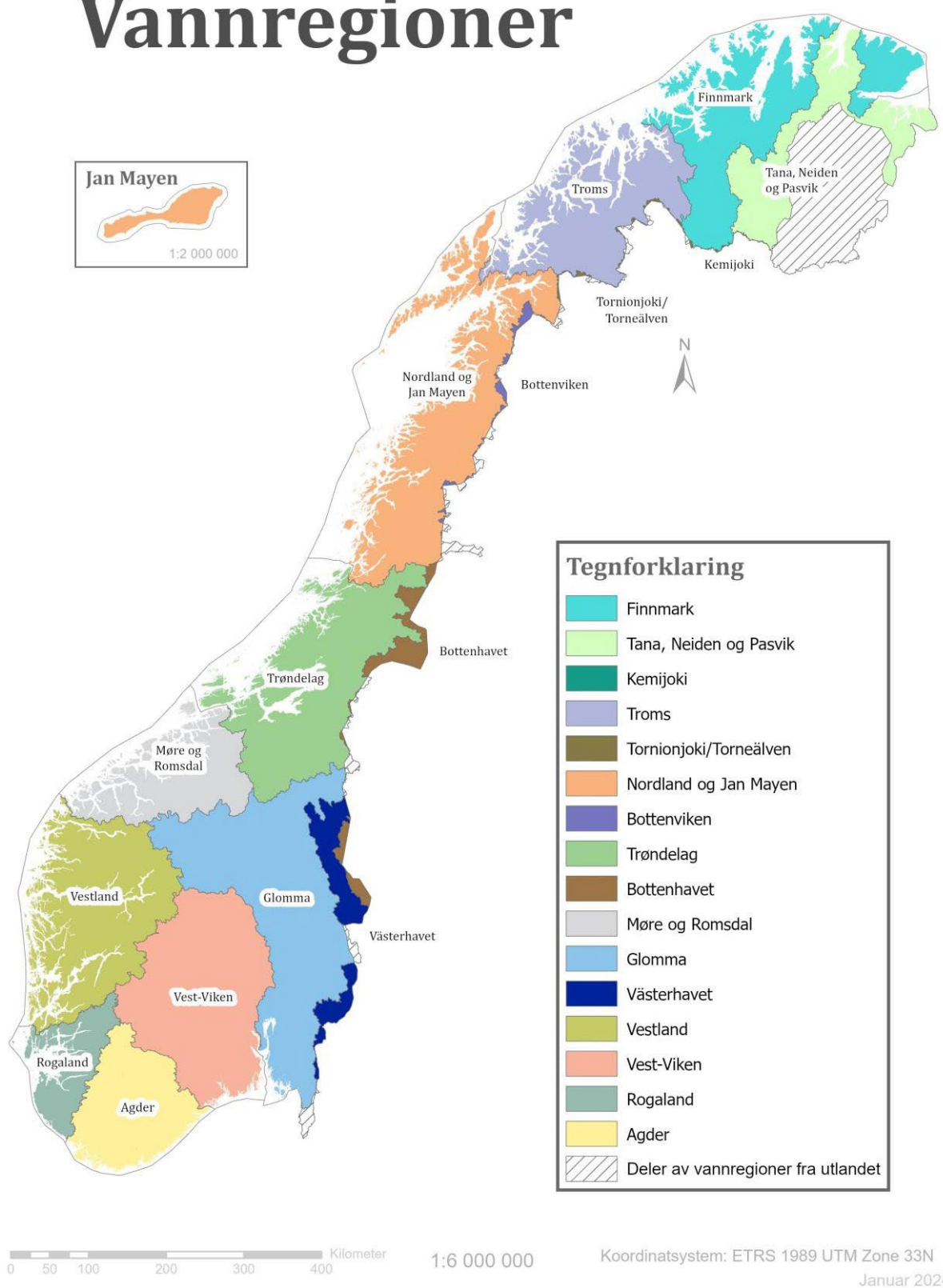
4.1 Internationellt samarbete och ett gemensamt mål

Den övergripande och samordnade vattenförvaltningen i Norge baseras på det europeiska vattendirektivet, som infördes i den norska vattenlagstiftningen 2007. Hela Europa har åtagit sig att arbeta enligt samma principer och tidtabeller. Detta förenklar samarbetet kring vattenförvaltningen i gränsöverskridande avrinningsområden och gör det möjligt för oss att lära genom att dela erfarenheter och goda exempel mellan länderna. Det gör det också möjligt för länderna att inleda gemensam forskning och utveckling. Norge har ett nära samarbete med våra nordliga grannländer när det gäller vattenförvaltningen och deltar i en gemensam europeisk strategi för att genomföra ramdirektivet för vatten, där gemensamma anvisningar och verktyg har tagits fram.

4.2 Förvaltning av avrinningsområdet

Ett övergripande och ekosystembaserat förhållningssätt till vattenförekomster och kustvatten är en viktig princip, som betraktar verkningarna och processerna i varje avrinningsområde som helhet. Vattenförvaltningsområdena är därför indelade i avrinningsområden snarare än enligt administrativa gränser. Figur 2 visar de norska vattenförvaltningsområdena.

Vannregioner

Figur 2: Karta över de norska vattenförvaltningsområdena.

4.3 Lagar och ramar för arbetet

Vattenförordningen bygger på vattenresurslagen ([vannressursloven](#)), lagen om biologisk mångfald ([naturmangfoldloven](#)), föroreningslagen ([forurensingsloven](#)) och markanvändnings- och bygglagen ([plan- og bygningsloven](#)). Alla dessa lagar beaktas därför i arbetet med att göra upp ramarna för vattenförvaltningsarbetet.

Arbetet enligt vattenförordningen i de regionala planeringsprocesserna följer huvudsakligen principerna och kraven i markanvändnings- och bygglagen. Vattenförordningen ställer också egna krav till följd av vattendirektivet¹.

Planeringen enligt markanvändnings- och bygglagen och vattenförordningen handlar om hur vi tar hand om vattenmiljön för oss själva och våra efterkommande, och hur alla användare och intressenter kan medverka tillsammans.

1 § i vattenförordningen:

Syftet med denna förordning är att tillhandahålla en ram för miljömålen som säkerställer ett så heltäckande skydd och så hållbar användning som möjligt av vattenförekomsterna.

1 § i markanvändnings- och bygglagen:

Lagen ska främja en hållbar utveckling som gagnar alla människor, samhället och kommande generationer.

Vattenförordningens förhållande till annan lagstiftning

I de fall där lagen eller skyddsområdet ställer strängare krav än vattenförordningen ska de strängare föreskrifterna eller miljömålen tas som utgångspunkt, jfr 13 § och 17 § i vattenförordningen. Även om statusen för en vattenförekomst är god eller hög ska exempelvis reningskraven uppfyllas i enlighet med reglerna. Vattenförordningen utgör ett ramverk för användningen av andra regelverk och målet är att både förbättra och skydda vår vattenmiljö.

Vattenförordningen och skyddsområden

I enlighet med vattenförordningen (16 §) har en förteckning över skyddsområden upprättats i databasen Vann-nett. Ett skyddsområde är ett geografiskt avgränsat område vars skydd grundar sig på beslut, förordningar eller anvisningar. Det omfattar uttagspunkter för hushållsvatten, rekreationsområden (badvatten), områden som är känsliga för näringsverksamhet, naturtyper och arter som anges i bilaga IV till vattenförordningen. Sådana områden omfattas av ett miljömål som utgör grunden för skyddet, utöver de allmänna miljömålen i vattenförordningen. Detta gäller till exempel hushållsvattenkällor, för vilka det finns särskilda hygienkrav som bidrar till att göra hushållsvattnet säkert och till att minska behovet av rening i produktionen av hushållsvatten (17 §), och badstränder som måste uppfylla kriterierna för en friluftsanläggning. Miljömålet kan vara ett skyddsmål i ett skyddsområde eller begränsning av verkningar i olika former, exempelvis i nationella laxfiskevatten. Detta ger riktlinjer för nya verksamheter eller påverkansarbete i skyddsområden.

4.4 Nationella anvisningar och förtydliganden

Nedan följer de nationella anvisningar som gäller arbetet med vattenförordningen i oktober 2024. Dessa kan komma att ersättas helt eller delvis om ministerierna utfärdar preciserade eller nya nationella anvisningar.

- Nationella anvisningar för reglerade vattendrag. Riktlinjerna gällde också planeringsperioden 2022–2027.
- Nationella anvisningar för uppdatering av de regionala vattenförvaltningsplanerna (2019).
- Förtydligande av kommunernas roller och ansvar inom vattenförvaltningen (2021).

[Nationella förväntningar på regional och kommunal planering 2023–2027](#) ger också riktlinjer för arbetet med vattenförordningen. Där klargörs bland annat att:

- Kommunerna främjar goda miljöförhållanden i och kring vattendragen genom att delta i arbetet, genomförandet av miljöåtgärder och god markanvändning i avrinningsområden.
- Planeringen skyddar vattendragens användnings- och skyddsvärden och minskar begränsningen av vattennaturen och utfyllnaden av vattendragen.
- Planeringen bidrar till att skydda naturvärden och en god miljöstatus i vattnen, bland annat genom att undvika att planera byggnation i våtmarker, om det finns bra alternativ.
- Planeringen av samhället och markanvändningen samordnas med planeringen av vattenförsörjning och sanitet, inklusive dagvattenhantering och utvärdering av naturliga lösningar.

För en sammanställning av de relevanta anvisningarna, [se vattenportalen](#).

4.5 Regionala anvisningar för planeringen i vattenförvaltningsplanen

Regionala anvisningar för planeringen har tagits fram för vattenförvaltningsplanen 2022–2027. Anvisningarna följer de krav som ingår i lagstiftningen. Därför tillför anvisningarna knappast något nytt när det gäller utredningskraven, men de bidrar till att förtydliga behovet av utredningar och bedömningar av hur ny verksamhet och nya åtgärder kan påverka vattenmiljön.

I planeringsarbetet kommer man att bedöma om de regionala planeringsanvisningarna ska fortsätta att gälla och om de behöver preciseras i vattenförvaltningsplanen för 2028–2033.

5 Konsekvenser av vattenförvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet

Enligt markanvändnings- och bygglagen (8.2 §) ska den regionala planen ligga till grund för de regionala organens verksamhet samt för kommunal och statlig planering och verksamhet inom vattenförvaltningsområdet. Detta konstateras också i vattenförordningen (29 §). Planen ger således anvisningar för sektorsmyndigheternas behandling av ärenden och för planeringen av markanvändningen och byggandet i vattenförvaltningsområdet.

Alla regionala planer ska innehålla ett handlingsprogram med åtgärder för att genomföra planen. Handlingsprogrammet ska lyfta fram behovet av resurser och samarbete för att genomföra åtgärderna samt konkretisera ansvaret för genomförandet.

5.1 Verkningar för sektorsmyndigheternas verksamhet

Ansvaret för att övervaka vattenförordningen har tilldelats olika sektorsmyndigheter. Detta innebär att förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen genomförs sektorsvis med hjälp av sektorns befintliga verktyg. Sektorsmyndigheterna har inte bara ansvar för att vidta åtgärder för att uppnå miljömålen, utan de ska också se till att de har tillräcklig information om verkningarna, till exempel genom kartläggning och övervakning.

Åtgärdsprogrammen i förvaltningsplanen innehåller förslag till olika typer av åtgärder och är inte tillräckligt detaljerade för att föregripa sektorsmyndigheternas framtida behandling av en specifik åtgärd. Beslutet att vidta en enskild åtgärd som ingår i åtgärdsprogrammet fattas av den behöriga myndigheten enligt lag. Ytterligare utredningar och konkreta bedömningar av för- och nackdelar med den enskilda åtgärden görs av sektorsmyndigheterna innan ett slutgiltigt beslut om genomförande av åtgärden fattas.

Mer information finns här:

- [Vannförvaltningsplaner og tiltaksprogrammer](#): (Vattenförvaltningsplaner och åtgärdsprogram) graden av detaljer gällande åtgärder och kostnader, dokumentens status efter beslut

Det faktum att de antagna och godkända regionala vattenförvaltningsplanerna utgör grunden innebär att nationella och regionala myndigheter och kommuner måste ta hänsyn till miljömålet att skydda vattenmiljön mot försämring (4 §). Om de kan förhindra att miljömålet uppnås eller leda till en försämring av statusen, ska ny verksamhet eller nya åtgärder i en vattenförekomst bedömas enligt 12 § i vattenförordningen, som ställer upp strikta villkor för undantag. Klimat- och miljöministeriet har utarbetat en särskild anvisning för användningen av 12 § i vattenförordningen ([veileder om bruk av vannforskriftens 12 §](#)).

5.2 Koppling till andra planer och miljömål

Arbetet med förvaltningsplanen bör ses i samband med annan regional planering för att säkerställa att nödvändiga kopplingar görs och att potentiella synergier utnyttjas. En förteckning över befintliga planer och strategier finns på webbplatsen [oversikt over gjeldende planer og strategier](#).

Enligt 8.5 § i markanvändnings- och bygglagen är det möjligt att besluta att koppla en bestämmelse i en regional plan till anvisningarna för markanvändning i den regionala planen, vars syfte är att sörja för nationella eller regionala synpunkter och intressen. För närvarande finns det inga planer på att utarbeta regionala planeringsbestämmelser i samband med planeringsprocessen.

I § 21 i förordningen om utredning av miljökonsekvenser nämns särskilt att effekterna på *vattenmiljön*, jfr. *vattenförordningen*, ska bedömas i utredningarna av allmänna planers och åtgärders miljökonsekvenser. Miljöbyrån har tagit fram en egen handbok M-1941 om hur man utreder konsekvenserna för vattenmiljön ([utrede konsekvenser for vannmiljø](#)). Miljöbyrån har också gett en handbok om vattenmiljön i planeringen av markanvändningen ([veileder om vannmiljø i arealplanlegging](#)). En uppdaterad handbok utarbetas för närvarande.

Ett planförslag som strider mot den godkända regionala vattenförvaltningsplanen och miljömålen i den samt mot kraven i 12 § i vattenförordningen gällande att tillåta en ny verksamhet eller åtgärd, utgör en grund för att invända mot förslaget¹.

Arbetet med vattenförordningen kan bidra till att uppnå andra miljömål och bör ses som kopplat till både nationella och internationella miljömål. Du kan läsa mer om nationella och internationella miljömål [här](#).

5.3 Faktorer som bidrar till att målen uppnås

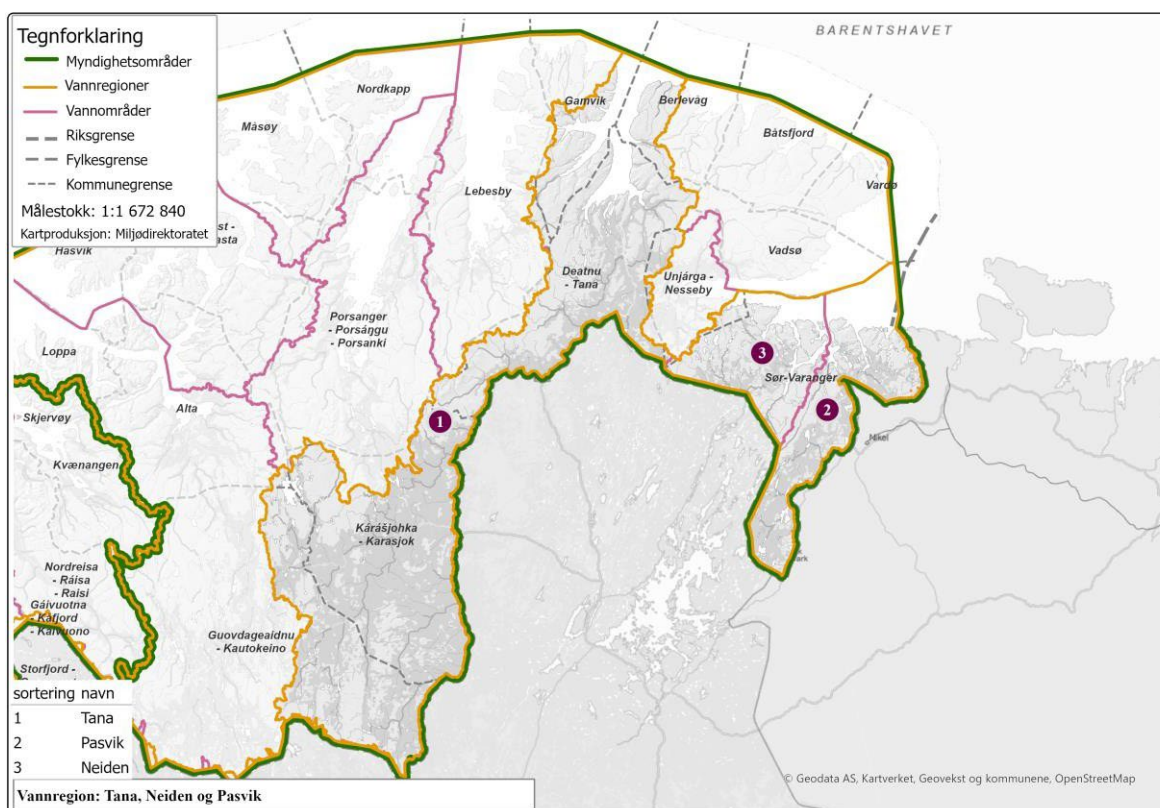
Utöver de verkningar av mänsklig verksamhet som beskrivs i dokumentet Huvudutmaningar finns det även andra utmaningar på högre nivå, som är avgörande för att uppnå miljömålen i förvaltningsområdet för Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde:

- Intressekonflikter mellan vattenmiljön och andra samhällsintressen. Tydliga nationella anvisningar behövs för att effektivisera arbetet och tydliggöra det regionala och lokala handlingsutrymmet.
- De olika sektorsmyndigheterna som ansvarar för åtgärderna har inte tillräckliga verktyg och resurser för att vidta skyddande och förbättrande miljöåtgärderna i syfte att uppnå målen. Detta leder också till att befintliga krav och bestämmelser inte efterlevs.
- Otillräcklig hänsyn till vattenmiljön i nya eller ändrade kommunala markanvändningsplaner.
- Brist på konkret information om vattenförekomsternas status och verkningar (övervakning/provtagning).
- Äldre vattenkraftverk och åtgärder i vattendragen är ofta undantagna från kravet på verksamhetstillstånd och har begränsade naturvårdsvillkor. I dessa fall är det inte möjligt att ålägga dem att genomföra studier eller korrigerande miljöåtgärder.
- Norge och Finland har olika nationella färdplaner och metoder för att klassificera ekologisk status.

6 Vårt vattenförvaltningsområde – planeringsområdet

6.1 Kort beskrivning av vattenförvaltningsområdet

Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde har fastställs som ett internationellt vattenförvaltningsområde. Vattenförvaltningsområdet består av Finnmark fylke (Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs avrinningsområden) (figur 3). Syftet med vattenförvaltningsområdena är att bilda ändamålsenliga enheter för arbete på lokal nivå, där kommuner, sektorsmyndigheter och andra intressentgrupper samarbetar för att fullgöra sina uppgifter enligt vattenförordningen. En del av Tana älv, Neidenälven och Uutuanjoki/Munkelva ligger i Finland. Delar av Pasvik älvs och Vuoremijokis/Jakobselvas avrinningsområden ligger i Ryssland. Norges andel av vattenförvaltningsområdet är cirka 20 000 km².

Figur 3: Karta över Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde och dess tre avrinningsområden.

Många intressen hänför sig till vattenanvändningen, inklusive näringsverksamhet, fritid, rekreation och kultur. I vattenförvaltningsområdet ingår många områden med betydande naturvärden såväl i inlandet som vid kusten och i havet. Dessa inkluderar skyddsområden, nationella laxfiskevatten och laxfjorvar. Vattenmiljöns goda miljöstatus är av stor betydelse för många samhällsintressen.

Vattenförvaltningsområdets vattenmiljö och vattenförekomster beskrivs mer ingående i dokumentet Huvudutmaningar.

6.2 Förändringar i vattenförvaltningsområdet sedan den föregående planen

Den 25 januari 2024 fattade klimat- och miljöministeriet och energiministeriet beslut om ändringar i vattenförordningen. I samband med dessa ändrades namnet på vattenförvaltningsområdet från finsk-norska vattenförvaltningsområdet till Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde. Inga territoriella ändringar gjordes i vattenförvaltningsområdet, och Finnmark fylke valdes till vattenförvaltningsmyndighet.

6.3 Internationella vattenförvaltningsområden

Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde delar vattendrag och avrinningsområden med Finland och Ryssland. I 30 § i vattenförordningen bestäms att när ett avrinningsområde sträcker sig in på en annan EES-stats territorium, ska det berörda vattenförvaltningsområdet utses till ett internationellt vattenförvaltningsområde. Vattenförvaltningsmyndigheten ska samarbeta med den behöriga myndigheten i angränsande EES-länder i syfte att anta gemensamma lösningar, så att önskad miljöstatus kan uppnås i hela avrinningsområdet. Relevant information ska utbytas och åtgärdsprogrammen och förvaltningsplanerna för de berörda avrinningsområdena ska samordnas.

År 2013 upprättades ett internationellt samarbetsavtal som formaliserar samarbetet med Finland, vilket ledde till att Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde på den norska och finska sidan bildar ett separat internationellt vattenförvaltningsområde¹. Samarbetsavtalet och det tillhörande samförståndsavtalet (Memorandum of Understanding) reglerar förfarandena för samordning av vattenförvaltningen i dessa områden¹.

Samordning med de finska myndigheterna

Vid utarbetandet av planeringsprogrammet för 2028–2033 och de viktigaste utmaningarna för Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde är planerna för framtida åtgärder mycket olika i Finland och Norge. Därför har det varit en utmaning att samordna arbetet före remissbehandlingen. Planeringsprogrammet och de viktigaste utmaningarna på den norska sidan har översatts till finska. I takt med att vattenförvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen utvecklas kommer åtgärdsprogrammen att bli mer likartade. Om ramprogrammen inte ändras får vi en grund för ett mer konkret samarbete i fråga om miljömål, åtgärder och prioriteringar i gränsöverskridande vattendrag och avrinningsområden.

Norge och Finland har en lång tradition av samarbete när det gäller förvaltningen av gränsöverskridande vatten. År 1980 undertecknade de norska och finska regeringarna överenskommelsen om den finsk-norska gränsvattenkommissionen. Kommissionen är ett rådgivande organ till respektive regering och dess arbete styrs av en överenskommelse mellan Norges och Finlands regeringar. Kommissionen sammanträder årligen och är en viktig mötesplats för nationella, regionala och lokala myndigheter med tanke på samarbetet gällande vattenförvaltning och samordning enligt vattenförordningen².

En gemensam sammanfattning av de norska och finska vattenförvaltningsplanerna för planeringsperioden 2022–2027³ har utarbetats. En gemensam plan för mångbruk av Pasvik älv och Vuoremijoki/Jakobselva för perioden 2021–2030⁴ har också utarbetats. Planen omfattar ett stort antal problemställningar som överlappar förvaltningsplanerna enligt vattenförordningen i internationella avrinningsområden. Ett projekt finansierat av Interreg Aurora med titeln "Our Precious Transboundary Waters" pågår mellan 2023 och 2026. Syftet med projektet är att samarbeta och hjälpa till att lösa gemensamma gränsöverskridande utmaningar i avrinningsområdena för Pasvik älv, Neidenälven och Tana älv⁴.

¹ <https://www.vannportalen.no/sharepoint/downloaditem?id=01FM3LD2UFYBVOD6YEGNFLQY3C4KD2IXOE>

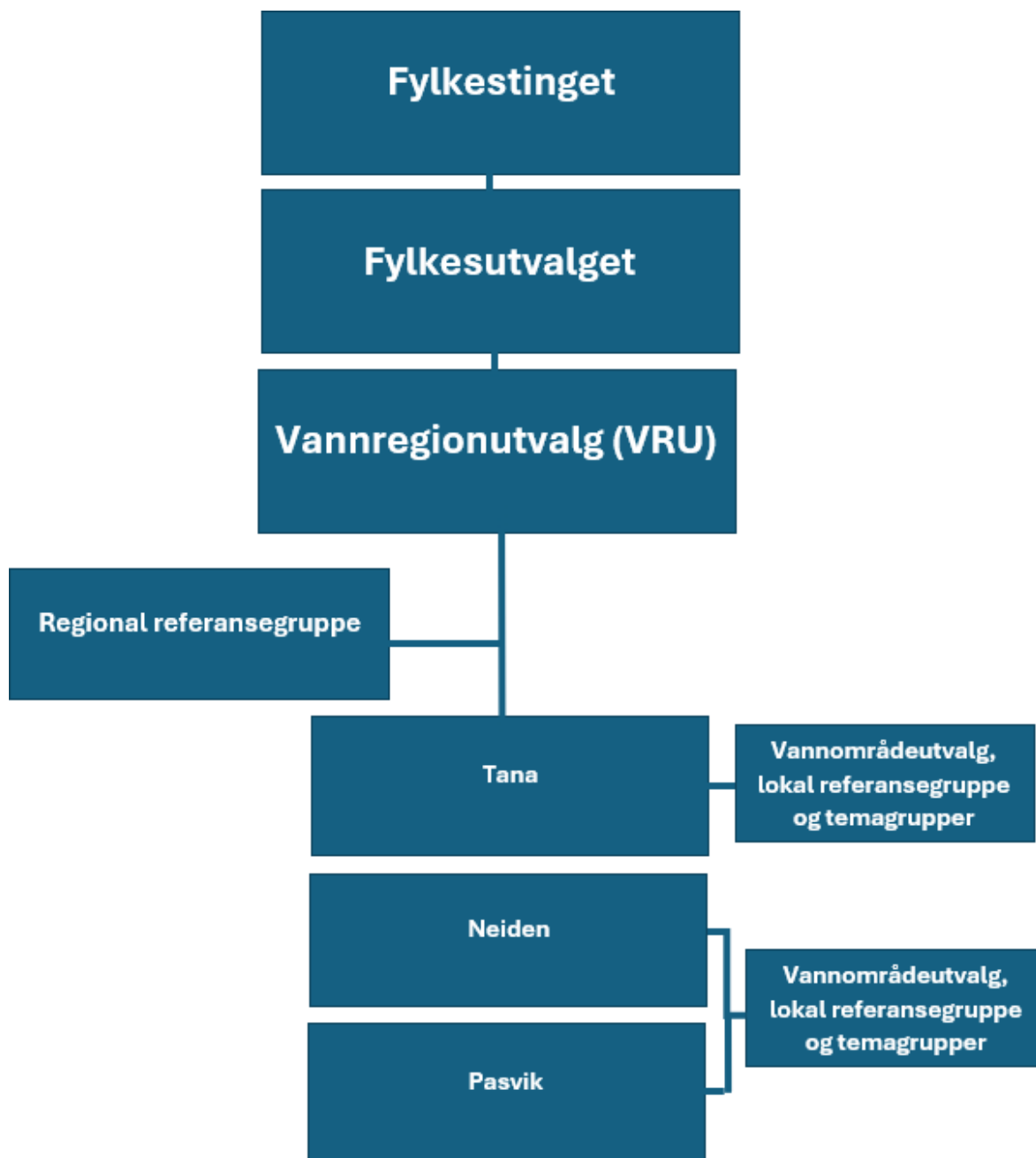
² <https://prosjekt.statsforvalteren.no/gvk/den-norsk-finske-grensevassdragskommisjon/>

³ <https://www.vannportalen.no/sharepoint/downloaditem/?id=01FM3LD2W52DDS7ZGMUBGIHG33WKHO3BU>

⁴ <https://www.statsforvalteren.no/troms-finnmark/miljo-klima/internasjonalt-samarbeid/interreg-aurora-vare-verdifulle-grensevassdrag/>

7 Organisation av arbetet i vattenförvaltningsområdet

Planeringsarbetet i Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde är organiserat enligt anvisningarna i vattenförordningen (figur 4). Arbetet är en regionalt styrd planeringsprocess med fylkets fullmäktige som högsta planeringsmyndighet. För varje avrinningsområde inrättas en vattenförvaltningsområdesnämnd med en lokal referensgrupp. Vid behov kan tematiska grupper inrättas för avrinningsområdena.

Figur 4: Organisationsschema för arbetet med vattenförordningen i Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde.

Vattenförvaltningsområdesnämnden

Vattenförvaltningsområdesnämnden är den viktigaste arenan för regionalt samarbete i utvecklingen och genomförandet av vattenförvaltningsplanen. Nämnden leds av Finnmark fylke.

Vattenförvaltningsområdesnämndens uppgifter beskrivs i kapitel 4 i vattenförordningen och specificeras ytterligare i ett brev från klimat- och miljöministeriet om nämnden och ramverket för beslutsfattande. Nämnden är inte ett beslutsfattande organ, utan ett samarbetsforum för nationella, regionala lokala myndigheter. Nämnden har inte delegerats befogenheter över de deltagande sektorsmyndigheterna. Sektorsmyndigheterna ska förvalta vattenmiljön inom ramen för bestämmelserna i vattenförordningen samt sin egen lagstiftning och sina verktyg. Nämndens uppgifter:

- Sträva efter att nå samförstånd i vattenförvaltningsområdesnämnden.
- Eventuella meningsskiljaktigheter ska framgå av mötesprotokollet och de godkända dokumenten.
- Meningsskiljaktigheter ska hänskjutas till de centrala ämbetsverken och ministeriet.

Följande regionala och nationella myndigheter är representerade i vattenförvaltningsområdesnämnden:

- Vattenförvaltningsmyndigheten/Finnmark fylke
- Troms och Finnmark fylkeskommuner
- Finlands miljöcentral
- Vatten- och energidirektoratet
- Myndigheten för livsmedelssäkerhet
- Kustverket
- Fiskeridirektoratet
- Statens vägverk
- Kommunerna i avrinningsområdena/vattenförvaltningsområdet

För mer information om organisationen av vattenförvaltningsarbetet på regional och lokal nivå, se [Vannportalen](#).

Regional referensgrupp

Den regionala referensgruppen är en viktig arena för regional och lokal medverkan. Den regionala referensgruppen ska ge frivilligorganisationer, branschorganisationer och andra intressentgrupper möjlighet att medverka. Vattenförvaltningsmyndigheten föreslår att sektorerna och organisationerna är representerade i den regionala referensgruppen genom sina regionala företrädare, medan mindre aktörer och lokala föreningar deltar på avrinningsområdesnivå.

Intressentgrupperna avgör själva hur de ska fördela sitt deltagande på dessa två nivåer.

Vattenförvaltningsmyndigheten

Vattenförvaltningsmyndigheten ska samordna planeringsarbetet i nära samarbete med vattenförvaltningsområdesnämnden i enlighet med vattenförordningen. Vattenförvaltningsmyndighetens viktigaste uppgift är att:

- Leda planeringen och processen
- Samordna utvecklingen av sektorsövergripande förvaltningsplaner
- Driva på och säkerställa god representation från avrinningsområdena och sektorsmyndigheterna i planeringsarbetet
- Ge tillfälle att medverka och få information i planeringsprocessen
- Säkerställa efterlevnaden av kvalitetskraven och tidsfristerna enligt vattenförordningen

Sektorsmyndigheternas ansvar

Såväl de regionala och statliga sektorsmyndigheterna som statsförvaltaren, fylket och kommunerna har sektorsmyndighetsansvar. Detta innefattar både att föreslå åtgärder inom sitt eget ansvarsområde och att hjälpa intressenten/den ansvariga aktören för åtgärden att genomföra åtgärden. De statliga myndigheterna har ett särskilt ansvar för att uppdateringen som gäller deras ansvarsområde är i linje med de nationella anvisningarna före och efter samrådet. Sektorsmyndigheternas viktigaste uppgifter är att:

- Skaffa information, data och kunskap för att analysera särdragen i sina ansvarsområden
- Föreslå åtgärder för att förbättra miljön inom sina kompetensområden/skaffa material för åtgärdsprogrammet
- Hjälpa till att sätta upp miljömål
- Delta i vattenförvaltningsområdesnämnden
- Delta i vattenförvaltningsområdenas och de lokala vattendragsnämndernas arbete när frågor inom deras kompetensområde diskuteras
- Med hjälp av sina befogenheter medverka till genomförandet av åtgärderna inom sina ansvarsområden

Statsförvaltaren i Troms och Finnmark

Som regional miljömyndighet har statsförvaltaren huvudansvaret för att utarbeta ett professionellt informationsunderlag. Det ska ske i samråd med berörda sektorsmyndigheter, fylken och kommuner. Statsförvaltaren samordnar arbetet kring:

- övervakning av vattenmiljön och databehandling
- granskning av vattenförekomsternas egenskaper
- konsekvens- och riskbedömning för uppnåendet av målet god miljöstatus
- klassificering av miljöns status.

Även om statsförvaltaren har det huvudsakliga professionella ansvaret måste myndigheten involvera andra sektorsmyndigheter och lokal kunskap i sitt arbete. Statsförvaltaren och vattenförvaltningsmyndigheten ska därför ordna en process där både avrinningsområdena och vattenförvaltningsområdesnämnden deltar i arbetet med kunskapsunderlaget.

Organisation i vattenområdena

En stor del av planeringsarbetet sker i praktiken i de lokala vattenområdena. Vattenområdena är indelade enligt avrinningsområden, som ofta omfattar flera kommuner. Organisationen binder därför samman kommuner och andra aktörer över kommungränserna i strävan efter en god vattenmiljö.

Arbetet i vattenområdena är en viktig grund för den regionala planen. I vattenområdena ska kommuner och andra aktörer samarbeta över kommungränserna genom avrinningsområdesnämnden. Där bidrar de med information om verkningar, risker och status samt lokala åtgärdsanalyser och har möjlighet att utveckla lokala lösningar. På så sätt möjliggör arbetet i vattenområdena lokalt engagemang och deltagande samt inhämtande av lokal och erfarenhetsbaserad kunskap.

Kommunerna är de myndigheter som har behörighet att fatta beslut om genomförandet av åtgärder:

- Hushållsvatten
- Avloppsvatten
- Behandling av dagvatten
- Jordbruksförvaltning
- Förvaltning av markanvändning
- Föroreningar

Koordinatorn för vattenförvaltningsområdet

Koordinatorn för vattenförvaltningsområdet är en gemensam resurs för kommunerna för att hjälpa dem med deras ansvar och uppgifter enligt vattenförordningen. Koordinatorn för vattenförvaltningsområdet är en viktig möjliggörare i planeringsprocessen och har bland annat följande uppgifter:

- Leda och koordinera det dagliga arbetet i avrinningsområdet/avrinningsområdena.
- Tillsammans med fylket informera kommunerna om arbetet med och verkningarna av den regionala planen.
- Ordna kurser och vägledningsmöten i kommunerna i avrinningsområdet/avrinningsområdena.
- Samarbeta med lokala nämnder och grupper, markägare och lokalbefolkningen.
- Samarbeta med fylket, fylkets ledning och vattenförvaltningsområdesnämnden för att hjälpa till med genomförandet och övervakningen av vattenförvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet och övervakningsprogrammet.

8 Miljökonsekvensbeskrivning: planens inverkan på miljön och samhället

Vad innebär vattenförvaltningsplanen för miljön och samhället? Hur långt kommer planen att ta oss mot ett bättre skydd och förbättring av vattenmiljön? Vad innebär planen för markanvändningen och viktiga sektorer/industrier? För att få en överblick utarbetar vi en miljökonsekvensbeskrivning som en del av beredningsarbetet för planen. Bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningen av den regionala vattenförvaltningsplanen finns i 6a § i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

Miljökonsekvensbeskrivningen är ett verktyg som tillför mervärde, så att planen ger bästa möjliga beslutsunderlag. Dessutom måste miljökonsekvensbeskrivningen uppfylla kraven i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

I förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar anges att "när det gäller regionala planer kan miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till en allmän bedömning av planens effekter" (18 §).

Miljökonsekvensbeskrivningen ska ge en allmän beskrivning av vad vattenförvaltningsplanen innebär för miljön och samhället, med fokus på vattenmiljön och de viktigaste sektorerna som använder och påverkar den. En sammanfattning av miljökonsekvensbeskrivningen presenteras i ett kapitel i vattenförvaltningsplanen, medan den fullständiga versionen kan bifogas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska inte innehålla detaljerade kostnadsberäkningar eller en beskrivning av nyttan med vattenförvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet. De konkreta bedömningarna av de föreslagna åtgärdernas miljömässiga och sociala konsekvenser presenteras i samband med att sektorsmyndigheterna genomför de enskilda åtgärderna.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning ska anpassas till den nivå som krävs enligt den allmänna planen (17 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar) och ska vara relevant för de beslut som fattas. År 2019 utarbetades en vägledande promemoria om miljökonsekvensbeskrivningar av vattenförvaltningsplanerna ([veiledningsnotat om KU av vannforvaltningsplanene](#)). Baserat på erfarenheterna från den föregående planeringsomgången bedöms om det finns behov av och kapacitet för att vidareutveckla denna vägledning före sommaren 2025.

Innehållet i och omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen anpassas till den nivå som krävs enligt den allmänna planen (17 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar) och ska vara relevant för de beslut som fattas. Det finns dock ett behov av en nationell översyn av miljökonsekvensbeskrivningen för de regionala planerna. Erfarenheterna från arbetet med miljökonsekvensbeskrivningarna för den gällande planen visar att det behövs ett gemensamt förhållningssätt och att det är viktigt att ha en tillräcklig kvalitetssäkring när det gäller metodiken. Miljöbyrån inleder därför arbetet med en gemensam modell för metodiken. I detta sammanhang är det också naturligt att utvärdera miljökonsekvensbeskrivningen av de regionala planer som nu har godkänts. Målet är att en sådan modell ska vara klar senast sommaren 2025. Den slutliga miljökonsekvensbeskrivningen ska ingå i beskrivningen av själva vattenförvaltningsplanen när den sänds ut för samråd under andra halvan av 2026.

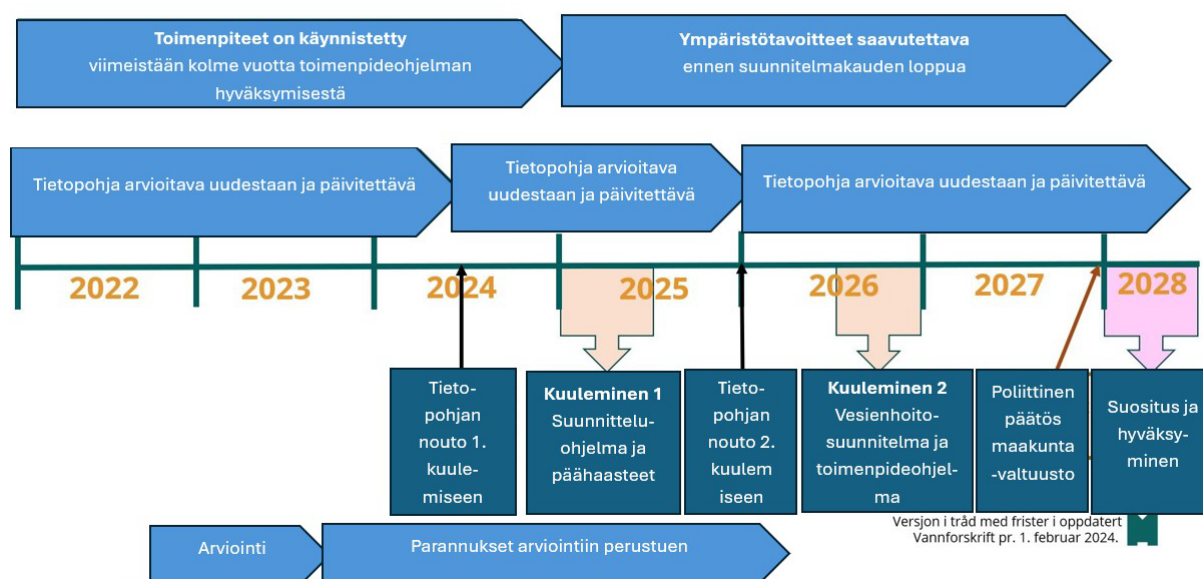
9 Planeringsprocessen, framsteg och deltagande

9.1 Framsteg och organisering av arbetet

Utarbetandet av den nya regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram är ett omfattande arbete i flera steg. I utkastet till det nationella ramprogrammet fastställs tidsfrister för detta arbete (figur 5). I takt med att planeringsprocessen framskrider kommer det sannolikt att finnas behov av att fastställa mer specifika tidsplaner för det regionala och lokala arbetet.

Vesienhoitosuunnitelmatyön puitesuunnitelma vuosille 2022–2027

Versio 6. helmikuuta 2024

Figur 5: Nationellt ramprogram för vattenförvaltningsarbetet 2022–2027

Ramplan för arbetet med vattenförvaltningsplanen

Versio 6. Februari 2024

Åtgärderna har inletts senast tre år efter antagandet av det åtgärdsprogrammet				Miljömål som ska uppnås före planeringsperiodens slut	
Kunskapsbasen ska omprövas och uppdateras		Kunskapsbasen ska omprövas och uppdateras		Kunskapsbasen ska omprövas och uppdateras	
Insamling av information för första samrådet	Samråd 1 planeringsprogrammet och huvudutmaningarna	Insamling av information för andra samrådet	Samråd 2 vattenförvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet	Politiskt beslut	Rekommendation och antagande

Bedömning - förbättringar baserade på bedömningen

Förberedelse och samråd om planeringsprogrammet

Planeringsprogrammet skapar förutsättningar för den nya regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram. Förslaget till planeringsprogram är öppet för offentlig granskning och alla har möjlighet att lämna *förslag* gällande de viktigaste utmaningarna, processen och planen för deltagande. Förslagen övervägs och eventuella ändringar arbetas in i planeringsprogrammet innan det godkänns. En samrådsrapport som visar hur de relevanta samrådsförslagen har bedömts kommer att utarbetas.

Utarbetande av och samråd om förslag till den nya regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram

De utredningar och utvärderingar som ligger till grund för den nya vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram genomförs i enlighet med planeringsprogrammet. Detta sker utöver det pågående arbetet med status, verkningar och åtgärder.

Lokala, regionala och nationella myndigheters ansvar att delta i planeringsprocessen inbegriper:

- Göra data och information om verkningarna för den egna sektorn tillgängliga i tid för att informationsunderlaget för de uppdaterade planerna ska bli bästa möjliga när de sänds ut för samråd under andra halvan av 2026.
- Säkerställa kvaliteten på den egna beskrivningen samt de egna åtgärderna och påverkansmetoderna.
- Beskriva hur långt man har kommit i genomförandet av åtgärderna, om åtgärderna är tillräckliga för att uppnå miljömålen eller om ytterligare eller mer omfattande åtgärder behöver vidtas.

-
- Delta i arbetet i vattenförvaltningsområdesnämnden och lokala avrinningsområdesnämnderna när en fråga som är relevant för deras ansvarsområde behandlas och se till att de olika sektorernas effekter och åtgärder ses som en helhet.

Berörda myndigheter, intressentorganisationer och näringslivet involveras i arbetet vid behov. Efter samrådsprocessen utarbetar vattenförvaltningsmyndigheten ett förslag till ny vattenförvaltningsplan. Förslaget görs tillgängligt för allmänheten och sänds ut för samråd för att samla in respons och förslag som kan förbättra förslaget. En rapport om samrådet som visar hur de relevanta samrådsförslagen har bedömts kommer att utarbetas.

Politiska beslut av fylkets fullmäktige och nationellt godkännande

Finnmark fylkeskommun fattar beslut om den regionala vattenförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram som en regional plan. Den uppdaterade vattenförvaltningsplanen skickas till miljöbyrån, som i samråd med en grupp centrala myndigheter ser till att de nationella anvisningarna och kraven i vattenförordningen uppfylls. Miljöbyrån skickar sedan de centrala myndigheternas rekommendation till ministerierna för godkännande (29 § i vattenförordningen). Efter godkännandet kan ministerierna besluta om eventuella nödvändiga ändringar av planen för att ta hänsyn till nationella politiska intressen.

Här kan du läsa klimat- och miljöministeriets förtydliganden om förhållandet mellan markanvändnings- och bygglagen och vattenförordningen ([sammenhengen mellom plan- og bygningsloven og vannforskriften](#)).

9.2 Planen för deltagande

Målet är att alla med intresse för vatten och vattenförvaltning ska ha möjlighet att delta och lämna förslag. En bra förvaltningsplan och ett bra åtgärdsprogram är beroende av att många olika intressen och vattenanvändare är delaktiga i den process som leder fram till att förvaltningsplanen godkänns.

Utöver det normala samråd som förutsätts enligt markanvändnings- och bygglagen kräver vattenlagen att samarbetsarenor inrättas för att möjliggöra deltagande. Dessa arenor ska inrättas både lokalt i avrinningsområdena, på regional nivå av vattenförvaltningsområdesnämnden och på nationell nivå av gruppen av centrala myndigheter och dess nationella referensgrupp.

Tvärvetenskapligt samarbete är absolut nödvändigt för att uppnå målen för vattenförvaltningsarbetet. Det är önskvärt att befintliga samarbetsorgan vidareutvecklas. Vattenförvaltningsarbetet ska förmedlas, kommuniceras och göras tillgängligt på ett sådant sätt att alla kan medverka.

Medverkan sker på olika sätt på lokal och regional nivå. I tabell 1 visas evenemangen för deltagande i Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde. Det är möjligt att påverka hur deltagandet organiseras i den aktuella planeringsprocessen.

Tabell 1: Tabellen över planen för deltagande under den fortsatta planeringsprocessen.

Verksamhet/process	Tidsperiod	Deltagandeverksamhet	Målgrupp/deltagare
- Samråd om planeringsprogrammet - Samråd om huvudutmaningarna	1.1–30.6.2025	- Samråd på regional och lokal nivå - Vid behov samrådsmöten om särskilt viktiga tematiska områden	Sektorsmyndigheter, avrinningsområden, intresseorganisationer och andra berörda och intresserade parter
- Sammanfattning av samråden och förändringar föreslås och avgörs - Utarbetande av samrådsrapporten	1.7–1.11.2025	- Vid behov möten i avrinningsområdena, vattenförvaltningsområdesnämnden och bilateralt - Vid behov samarbetsmöten om tematiska områden av särskild betydelse - Vattenförvaltningsområdesnämndens godkännande och politiskt beslut	Vattenområdesmyndigheten, fylket, sektorsmyndigheten och vattenförvaltningsområdesnämnden
Utarbetande av förslag till samrådsdokument: - Förslag till uppdaterad vattenförvaltningsplan och miljökonsekvensbeskrivning - Förslag till uppdaterat åtgärdsprogram	1.10.2025–1.5.2026	- Inhämta förslag från sektorsmyndigheterna - Möten med vattenförvaltningsområdesnämnden - Möten i avrinningsområdet - Vid behov informations- och samarbetsmöten om särskilt viktiga teman - Tillsammans med vattenförvaltningsområdesnämnden bedöma behovet av gemensamma möten med den regionala referensgruppen	Vattenområdesmyndigheten, fylket, statsförvaltaren, avrinningsområdena, sektorsmyndigheten, intresseorganisationer och andra berörda eller intresserade parter
Samråd om: - Förslag till en uppdaterad vattenförvaltningsplan och miljökonsekvensbeskrivning - Förslag till en uppdaterat åtgärdsprogram	1.7–31.12.2026	- Regionala och lokala samrådsmöten - Vid behov samrådsmöten om temaområden av särskild betydelse	Sektorsmyndigheter, intresseorganisationer, andra berörda eller intresserade parter

- Sammanfattning av samråden och ändringarna föreslås/godkänns - Utarbetande av samrådsrapporten - Fylkets fullmäktiges beslut	1.1.2027–31.12.2027	- Vid behov möten för avrinningsområdena, vattenförvaltningsområdesnämnden och bilateralt - Vid behov informations- och samarbetsmöten om särskilt viktiga temaområden - VRU godkännande och fylkets fullmäktiges beslut	Vattenförvaltningsmyndigheten, fylket, sektorsmyndigheterna och vattenförvaltningsområdesnämnden
Sänds till ministeriet för godkännande		- Centrala myndigheter får mandat från ministerierna att bereda godkännandet och rekommendationen	Vattenförvaltningsmyndigheten/fylket

10 Bilaga

Ordförklaringar

EU:s ramdirektiv för vatten och vattenförordningen	Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en gemensam ram för vattenpolitiken i Europeiska unionen är ett av de viktigaste, mest omfattande och ambitiösa miljödirektiven i EU. Det övergripande målet med EU:s ramdirektiv för vatten är att alla vattenförekomster ska bibehålla eller uppnå "god status". Direktivet har implementerats i Norges lagstiftning genom en förordning om upprättande av en ram för vattenförvaltning (vattenförordningen).
Vattenförvaltningsområde	Flera sammanhängande avrinningsområden och deras grundvatten samt kustvatten samlas i en enda lämplig förvaltningsenhet (den största förvaltningsenheten). För vår del är det Tana älvs-Neidenälvens-Pasvik älvs vattenförvaltningsområde.
Avrinningsområde	En del av ett vattenförvaltningsområde som består av flera, ett enda eller delar av ett avrinningsområde, kustnära eller ej, som kombineras till en lämplig förvaltningsenhet. Vårt vattenförvaltningsområde består av tre avrinningsområden. För att säkerställa de lokala avrinningsområdenas deltagande och efterlevnad tillsätts en mellankommunal samordnare för avrinningsområdena.
Vattenförekomst	En begränsad, ibland betydande vattenvolym, såsom en sjö, konstgjord sjö, älv, å, bäck, kanal, grundvatten, fjord eller kustremsa, eller en del av en sådan.

Sektorsmyndighet	En myndighet i samhället som använder lagar, regler och andra verktyg för tillsyn, kontroll och annan reglering av en viss typ av verksamhet (sektor).
Vattenförvaltningsmyndighet	Vattenförordningen anger vilka fylken som är förvaltningsmyndigheter för varje vattenförvaltningsområde. Finnmark fylke är myndighet för vattenförvaltningsområdet och ska i samarbete med förvaltningsområdesnämnden samordna arbetet för att fullgöra de uppgifter som anges i vattenförordningen. Myndigheten tillhandahåller de ramar och anvisningar som behövs för att organisera och utföra arbetet i avrinningsområdet och sörja för att det utförs på ett professionellt tillfredsställande sätt och inom de givna tidsfristerna.
Vattenförvaltningsområdesnämnd	Vattenförvaltningsområdesnämnden är vattenförvaltningsmyndighetens samarbetsorgan för genomförande av vattenförordningen. Nämnden bör bestå av företrädare för de berörda sektorsmyndigheterna, statsförvaltaren, fylket och kommunerna. Den utses och leds av vattenförvaltningsmyndigheten. Statliga organ och kommuner har rätt och skyldighet att delta i planering som gäller deras ansvarsområde.
Vattenförvaltningsplan	Vattenförvaltningsmyndigheten bör tillsammans med vattenförvaltningsområdesnämnden utarbeta ett utkast till en uppdaterad vattenförvaltningsplan för ett enskilt avrinningsområde. Vattenförvaltningsplanen omprövas och uppdateras vid behov vart sjätte år.
Åtgärdsprogram	Ett sektorsövergripande åtgärdsprogram för varje vattenförvaltningsområde bör sammanfatta alla relevanta åtgärder för att skydda och förbättra vattenförekomsternas status. Åtgärdsprogrammet utarbetas av vattenförvaltningsmyndigheten i samarbete med förvaltningsområdesnämnden. Varje sektorsmyndighet ansvarar för att föreslå och vidta åtgärderna inom sitt eget kompetensområde.
Databasen Vann-nett	www.Vann-nett.no är en databas med uppgifter om arbetet med vattenförordningen i Norge. Databasen ger information om miljöns status, verkningar och planerade åtgärder på regional och kommunal nivå som berör hela landet. Vann-nett säkerställer tillgången till miljöinformation för expertinstitutioner, intressenter, myndigheter och allmänheten. Statsförvaltaren, som är ansvarigt organ och rådgivare i miljöfrågor, ansvarar för att uppdatera informationsunderlaget på Vann-nett med hjälp av berörda sektorsmyndigheter, fylken och kommuner.
Verkning	Kända verkningar som bedöms kunna inverka på vattenförekomsternas miljöstatus. Alla relevanta verkningar ska registreras i databasen Vann-net.
Kraftigt modifierad vattenförekomst (KMV)	Om en samhällsnyttig verksamhet förändrar flödet eller de fysiska förhållandena så att god status inte kan uppnås utan att väsentligt skada syftet med verksamheten, kan en vattenförekomst anses vara kraftigt modifierad (KMV).
God ekologisk status och god ekologisk potential	God ekologisk status är det huvudsakliga miljömålet som alla vattenförekomster ska uppnå, om inte annat har beslutats. God ekologisk potential är en status som kan uppnås i kraftigt modifierade vattenförekomster, under förutsättning att sådana genomförbara miljöförbättrande åtgärder som inte på ett betydande sätt skadar det samhällsnyttiga syftet med verksamheten vidtas i vattenförekomsterna.